

Inleiding bisschop Van den Hende

De harmonie van gerechtigheid en vrede, b.g.v. “een uur voor vrede” bij de ontvangst van de relik van de heilige Theresia van Lisieux, Sint-Jacobus de Meerderekerk, Den Haag 10 juni 2024

Steeds opnieuw is in onze wereld, in de harten van veel mensen, een groot en diep verlangen naar vrede. We verlangen naar vrede omdat veel mensen geteisterd worden door oorlog en geweld. We verlangen naar vrede omdat we wereldwijd indringende beelden zien van geweld en strijd. We zien uit naar vrede omdat grote groepen vluchtelingen op zoek zijn naar veiligheid en toekomst.

Ons verlangen naar vrede is ten diepste verbonden met ons mens-zijn en de waardigheid van iedere menselijke persoon. Maar al is ons verlangen naar vrede in onze wereld nog zo sterk, we kunnen niet naar vrede verlangen los van de werkelijkheid waarin wij leven. Vrede vraagt om samenhang en inbedding, waarachtige vrede stelt voorwaarden aan het doen en laten van ieder van ons.

Lezend in de bijbel, de heilige Schrift, kunnen we leren dat gerechtigheid en vrede bij elkaar horen. De profeet Jesaja (32, 17) zegt dat vrede een vrucht is van gerechtigheid, en in de brief van Jacobus (3, 18) staat dat gerechtigheid een vrucht is van de vrede.

Vrede en gerechtigheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Waar ongerechtigheid het leven beheerst, kan er tussen mensen geen vrede groeien. Waar onvrede de overhand heeft, is rechtvaardig handelen vaak ver te zoeken. Zijn wij bereid om gerechtigheid te bevorderen omwille van de vrede? Is ons verlangen naar vrede dusdanig groot, dat we tevens kiezen voor gerechtigheid?

We kunnen natuurlijk praten over vrede alsof we louter toeschouwers zijn, terwijl ons hart erbuiten blijft. Maar oprecht verlangen naar vrede heeft betrekking op onze menselijke persoon als geheel: hart, hoofd en handen horen bij elkaar. Waar het gaat om vrede, moeten denken en doen met elkaar verbonden zijn. Vuisten gebald op de rug betekent nog geen vrede. Je boze tong afbijten brengt nog geen dialoog.

De heilige Theresia van Lisieux van wie wij de relieken in ons midden mogen hebben, heeft in de beslotenheid van haar klooster veel gebeden om vrede, in het besef dat dit ook vraagt om te bidden voor gerechtigheid. De kleine Theresia kan alleen met volharding blijven bidden om vrede en rechtvaardigheid en kan alleen de voorspreekster zijn van mensen die verlangen naar vrede, omdat zij allereerst op intense wijze van Jezus heeft geleerd wat barmhartigheid betekent.

Vanavond in dit uur spreken wij ons verlangen uit naar vrede in de overtuiging dat dit tevens vraagt om te bouwen aan gerechtigheid. Het inzicht dat vrede de vrucht is van gerechtigheid is fundamenteel. De overtuiging dat rechtvaardigheid onlosmakelijk verbonden is met vrede eveneens.

Toch kan het ook klinken als een dilemma of een té grote opgave: de weg van vrede en gerechtigheid vraagt daarom nog om een derde notie. Namelijk: dat we ons verlangen naar vrede en gerechtigheid verbinden met een volgehouden en gezamenlijk gedragen gezindheid van barmhartigheid. Alleen zo komt er uiteindelijk ook ruimte voor verzoening in plaats van vergelding.